

۲۰۲۱/۰۲/۰۳

هاشم مهمند

ناشناس،

د هندیانو په اصطلاح، ډېر بد تمیزه انسان دی!

نن مې د صادق فطرت ناشناس د مضحکو خبرو یوه ویدیو وکتله چه په هغه کې یې افغان تاریخ او ملي تاریخي شخصیتونو ته سپکاوی کړی دی.

ده خپلې خبرې په یوه درواغ پیل کړي او وایي چه د ثور د اوومې د کودتا په دوهمه ورځ، سهار رادیو افغانستان ته وغوښتل سو او هلته لایق صاحب په زینو کې ورته ولاړ و او ده ته یې خپل شعر (ای د آزادی خاوری تا ته مو سلام دی) ورکړ او خواهش یې وکړ چه هغه ووايي.

ناشناس وایي ما دا شعر ولوست نه د نورمحمد تره کي نوم پکښې و او نه د حفیظ الله امین. شعر مې خوښ سو او ترانه مې وویل. خو مرحوم لایق صاحب په یوه مرکه کې ویلي و، چه د دې ترانې د ویلو لپاره څو هنرمندان کاندید وو، خو ناشناس ډېر ټینګار وکړ، چې دا ترانه ووايي.

په هر حال، ده نه یواځې د کودتایي نوي نظام ترانه چه بنایي د مرحوم داود خان په وینو سور جسد لا خاورو ته نه و سپارل سوی، وویل بلکه وروسته یې ځینې روسی ترانې هم د نویو واکمنانو د هغوی د بادارانو د خوشحاله کولو لپاره په رادیو افغانستان کې ثبت کړې، چه د ملي رادیو تلویزیون په آرشیف کې موجودې دي.

دا په وروستیو میاشتو کې د ناشناس دوهمه ویدیو ده چه زه یې وینم. په لومړۍ ویدیو کې یې د پښتنو پر هویت او په خاصه توګه د «پټې خزانې» پر اثر ډېر جاهلانه او غیرمسکلي گذارونه وکړل. د پټې خزانې په اړه تر لومړیو خبرو وروسته یې د بي بي سي له خبریال داود اعظمي سره په خبرو کې پر خپلو خبرو پښېماني ښوولي وه، خو بیا یې هم په نورو مرکو کې خپلې پخوانۍ غیرمسکلي خبرې تکرار کړې.

په اوسنۍ ویدیو کې یې د افغانستان پر ملي شخصیتونو لکه احمدشاه بابا او غازي امان الله خان تاخت و تاز کړی دی. دی وایي احمدشاه بابا به ډېرې وینې وبهولي خو فتح سوې سیمې به یې په دې خاطر چه ده ته به د پښتونخواه د غرو سرونه ور په یاد سول بېرته مغولانو ته پرېښودې، ځکه ده دا سیمې نه سوای ساتلای یعنې بي کفایته و.

ناشناس بیا د غازي امان الله خان په هکله وایي چه دی به تل له «ثریاجانې» سره یو ځای سفرونه کول او د هېواد په فکر کې نه و. ملکه ثریا د علامه محمود طرزي لور، یوه ډېره محترمه او منوره ښځه اود افغانستان د ښځو د نهضت یوه پیاوړې استازې او لارښوده وه. دې ته په استهزا آمېزه توګه د ثریاجانې خطاب کول د ناشناس د بي فرهنگۍ او گستاخی ښکارندويي کوي.

د افغانانو ملي هویت، ملي شخصیتونو او تاریخ ته د ناشناس دا ډول سپکاوی یو شمېر افغانان چه خاصې انگېزې لري خوشحاله کړي او چکچکې ورته کوي او شاباسونه ورته وایي. خو اصلي پوښتنه دا ده چه ولې اوس؟ بله دا چې پر دغسې مسایلو له ده سره ولې مرکې کېږي؟

نن هم په افغانستان کې د تېرو څلوېښتو کلونو په شان خونړۍ جگړه روانه ده او هره ورځ مو په لسه او ځوانان شهيدان کېږي او ټول ولس مو د غم پر ټغر ناست دی، نورې ناخوالې لکه فقر، فساد، بې عدالتې، ناروغۍ او نور خو لا پېرېده. په دغسې له خواشينۍ ډک حالت کې د ناشناس دا ډول غيرمسولانه څرگندونې او د ولس پر زخمونو د مالګې پاشل بايد څه ډول توجیه سي او د دې کار څخه د ده هدف څه دی؟

ناشناس به بنایي اټيکلن وي. آیا ده پخوا هم د افغانستان د تاريخ او ملي هويت په اړه همدا فکر درلود که يې اوس عقل سر ته راغلی دی؟ آیا ده د سپين ريزتوپ په عمر کې خپل د عقل سلامت له لاسه ورکړی او رواني ناروغ دی او که دا د افغانستان د ضد کړيو د کوم پلان يوه برخه ده او دی د يوې وسيلې په توګه استعمالېږي؟

ناشناس په يوه مرکه کې اعتراف کړی دی، چه ده ته په پاکستان کې د آی اس آی له خوا د مياشتې لس زره کلداری معاش ټاکل شوی و، چه وروسته اته زره کلداری ته راکم شو او په دې د ده خوا بده وه.

ټولو افغانانو ته معلومه ده چه د پاکستان سياست په افغانستان کې د افغاني تاريخي هويت له منځه وړل وو او دی. د هډې د تاريخي آثارو تخريب، په باميان کې د بودا د مجسمو تخريب، د کابل د موزيم د آثارو چور او تالان، د دارالامان او چهلستون د ماڼيو وړاندول او د ډېرو نورو تاريخي ابداتو له منځه وړل د پاکستان د دغه سياست يوه برخه وه چه د خپلو افغاني ګوډاګيانو په لاس يې وړان کړل.

اوس تر پخوا شرايطو تغيير کړی او د افغانستان ملي ځواکونه پياوړي شوي او حکومت او خلک د پاکستان د داسې دسيسو په وړاندې حساس شوي دي. پاکستان هم پوهېږي چه نورد ده ګوډاګيان د پخوا په شان په خلاص لاس هر کار نه سي کولای. خو دا په دې معني نه ده چه پاکستان له خپلې دښمنۍ لاس اخيستی دی. نو هڅه کوي چه د ناشناس په شان له پېژندل شويو خو ضعيف النفسه کسانو څخه د يو څو ډالرو د ورکولو له لارې خپل دغه شوم اهداف پر مخ بوځي. والله اعلم

يوه بله مسئله هم چه د يادولو وړ ده د ناشناس د دکتورا مسئله ده. ويل کېږي چه ناشناس د پښتو ادبياتو په برخه کې په پخواني شوروي اتحاد کې دکتورا اخيستی ده. هغه کسان چه اکادميکي زده کړې يې کړې دي ډېر ښه پوهېږي چه د ماسترۍ تر اخيستو وروسته د دکتورا د اخيستلو دوره لږ تر لږه څلور کاله ده. دلته څو پوښتنې مطرح کېږي.

لومړی، ده خپله ماستري څه وخت او له کوم پوهنتون څخه ترلاسه کړې ده؟ ځکه د ده د تحصيل په دوره کې د کابل پوهنتون لا د ماسترۍ د ورکولو پروګرام نه درلود، نو ده بايد ماستري په يوه بهرني هيواد کې ترلاسه کړې وي. دا کوم هيواد و؟

دوهم، ناشناس د کمونستانو د واکمنۍ په کلونو کې په مسکو کې د افغانستان د سفارت په کلتوري څانګه کې درې کاله مامور و. د ماموريت تر څنګ درې کاله تحصيل د ماسترۍ او دکتورا د اخيستلو د پاره که يو شاګرد نابغه هم وي، کفايت نه کوي. د دکتورا څلورکلنه دوره د تيزس يا کتاب تر ليکلو وروسته، چه هغه ته په انګرېزۍ کې ډيزرتېشن وايي اومحصل بايد د لويو استادانو په حضور کې د خپل تيزس دفاع وکړي، پای ته رسېږي او محصل ته د ډاکټر اکادميک لقب ورکول کېږي.

ناشناس خپل تيزس په کومه ژبه ليکلی؟ په روسي کې په پښتو؟ ولي چا نه دی ليدلی؟ د ده د کتاب نوم او عنوان څه دی؟ چېرې چاپ شوی او له کومه آدرسه تر لاسه کېدای شي؟ تر کومه چه زه خبر يم هېڅکله هم د ناشناس له خوا کوم کتاب، علمي رساله يا اکادميک تحقيق نه دی خپور شوی او زه شک لرم چه دی به د دې کار وړتيا هم ولري.

په هر حال مور په دې هم خبر يو، چه په شوروي اتحاد او د شرقي اروپا په سوسيالستي جمهوريتونو كې كله- كله هغو كسانو ته چه دوى ته نژدې او د دوى په درد خوړل، اعزاي د كتوراگانې وركول كېدې چه كېداى شي د ده دكتورا لقب هم له همدې سلسلې څخه وي.

له بلې خوا نن د دكتورا درلودل د پخوا شان يوه لويه خبره نه ده، ځكه نن زموږ ډېرو هېوادوالو په ډېر لياقت خپل علمي استعدادونه بنودلي اولور اكاډميگ لقبونه يې گټلي دي. د دغو هېوادوالو بحثونه ، هم علمي وي او هم پر معيارونو برابر وي، دوى د خپل هېواد د ارزښتونو سپكاوى نه كوي، خو دا ثابت شوي ده چې تر لور تحصيل هم انساني درك او شعور مهم دى . ايراني علي شريعتي د برتراند رسل يوه مقوله په فارسي ژبه داسې راوړلي ده:

مهم نيست كه چه مدركى داريد مهم اين است كه چه دركى داريد

په پاى كې د دې ټكي زياتول غواړم چه افغانان به هېڅكله هم چاته اجازه ورنه كړي چه د ولس پر ملي هويت او ملي مقدساتو تېرى وكړي يا هغو ته په سپكه سترگه وگوري.

د هاشم مېمند د نورو ليكنو لپاره، پر عكس كليك وكړئ

